

Trgovci s premogom skrivajo premog za večje dobičke.

Trgovci s premogom na debelo, ki prodajajo premog v Clev. imajo premoga več kakor ga morejo clevelandske tovarne in privatne osebe porabiti, se je izjavil zvezni pravnik Wertz, ko je komisija za preiskavo pomanjkanja premoga dokončala svoje delo. Dokazano je, da so velike kompanije malo premog skrivale in izjavljale, da ne pride dovolj premoga v Cleveland, da bi na ta način lahko dobili večje cene za premog. Zvezni pravnik Wertz je poizvedel v sredo k sebi petnajst zastopnikov kompanij, ki trgujejo s premogom na drobno. Kompanije se izgovarjajo, da ne dobijo dovolj premoga, toda zvezni pravnik Wertz bo dokazal, da je to navadna laž. Mestna elektrarna dobi premoga kolikor hoče, ker mesto skrbno pazi, da premoga ne zmanjka, in ravno tako bi kompanije lahko pazile. 600 tovarnam v mestu pritijo zaprti vrata, če se stvar hitro ne uredi. Mesto kupuje premog za svojo elektrarno po \$2.09 eno tono, dočim prodajajo trgovci na debelo isti premog po \$7.00 tono in delajo ogromne dobičke, poleg tega pa še skrivajo premog, rekoč, da ni dovolj premoga. Zvezni detekтиви so na delu in bodo prinesli na dan nadaljnje dokaze, kako se slepari obnašajo.

Od 1. januarja naprej se prodaja mleko v Clevelandu po deset centov kvort in po pet centov in pol pint. To je kazen farmarjev za Clevelandčane.

Na vogalu E. 105. ceste in St. Clair ave. kjer je čakalo mnogo ljudi na ulično karo, je zletel v zrak v pondeljek popoldne pokrov cestnega kanala, ki je razbil velika izlozbeno okna. The Cohn & Sons Co. in ranil nekaj ljudi.

15480 oseb je obiskalo avtomobilsko razstavo v pondeljek na novega leta v Wigmore kolizeju. Naval na razstavo je bil tako ogromen, da so morale priti policijske rezerve, da bi moglo na razstavo. Letošnja avtomobilska razstava je največja in najkrajša, kar se ji je še priredilo v Clevelandu.

Pred vrhovnim sodiščem v Columbusu se je pričela obravnava, če smejo velike tovarne svoje delavce zavarovati tudi pri privatnih družbah, in ne pri državi, kakor je sedaj običajno. Velike kompanije so mnenja, da če zavarujejo svoje delavce proti nesrečam pri privatnih družbah, da jim ne bo treba plačevati toliko odškodnin in zavarovalnin kot plačuje sedaj država. Smatra pa se, da bodo kompanije propadle s svojo tožbo, ker bo sedanja postavodaja sprejela pismo, glasilom katere bo prepovedano vsem privatnim kompanijam zavarovati delavce v tovarnah proti nesrečam. To bo izključno dovoljeno državi.

Promet v zapadni smeri Superior ave. med zapadno 9. in 3. ulico, bo od torka naprej zaprt vsem vozovom, avtomobilom in kočijam. Cestna železnica mora preložiti železniške tračnice. Vozovi bodo začasno vozili od square skozi Frankfort ave. do W. 9th St. in od tu zavijejo na stari viadukt. Lorain ave. kare bodo odslej vozile po Central viaduktu.

V mestni zbornici je bil vložen predlog, da se odvzame kompaniji, ki je hotela zgraditi podzemeljsko železnico, vse pravice. Rok, do katerega je mogla kompanija začeti z delom, je pretekli, in ker kompanija niti ni pripravljena ni, da bi začela zdelom, se ji odvzame pravica. Uložen je bil nadalje predlog, da se nemudoma ime-

nuje 100 novih policistov in 17 saržentov. In končno je prišla na vrsto zopet pasja ordinanca. Trikrat je bila že sprejeta, in trikrat vetirana od raznih županov, in sedaj zopet kuje novo postavbo za pse.

County clerk Haserodt je odpravil navado na sodnji, da se izdajajo koledarji ob pričetku vsakega sodnijskega termina. Ti koledarji so veljali približno \$1300 na leto, in skoro niso drugemu koristili kot odvetnikom.

3228 požarov je imelo mesto Cleveland v preteklem letu. 156. klicer za ogenj je bilo napadenih, kar je veljalo imeto več tisoč dolarjev.

115 novih odvetnikov je bilo zaprišenih v tork v Columbusu pred najvišjim državnim sodiščem. Med njimi se nahajata tudi prvi slovenski odvetnik v Zjed. državah John L. Mihelich, ki se je z lastno marljivostjo in vztrajnostjo povzpел do slovenskega odvetnika.

Policist Miller je v tork zvečer korakal proti glavni policijski postaji, ko sreča dva moža, ki sta nosila klubok, srajco, gate, hlače, sukno in druge moške potrebščine za obleko. Zdelo se mu je sumljivo, prijel je oba čudaka pod pazduho in ko korakajo naprej, dobi policist malo pred glavnim policijskim stanom nazega človeka, katerega sta roparja popolnoma slekla.

V četrtek dne 4. januarja je seja dr. "Napredne Slovenke", katere naj se članice v polnem številu udeležijo.

Mestni sodnik Maurice Bernstein se odprave svoji službi. Novi guverner Cox bo imenoval Berkeley Pearce za njegovega namestnika.

Matija Matijašič, 22 let star, se je priznal na mestni sodnji v tork krivim, da je nosil revolver v žepu. Matijašič je povedal sodniku, da je nosil revolver v obrambo, ko je hodil po šumah. Sodnik Vickery je kaznoval Matijašiča s \$100 globe in sodnje stroške mora tpeti.

Neki mož je stal na novoletni dan na vogalu St. Clair ave. in 45. ceste. Okoli njega se je zbrala velika množica ljudi. Bilo je mrazo, da je pokalo, toda mož si je delal veter z veliko palmov vej. Ljudje so se mu smejali. Bil je to Eugene Linsederl, 4505 St. Clair ave. ki je stavil, da bo na novoletni dan si hladil "vročino", če bo Wilson izvoljen. In v pondeljek je spolnil svojo stvar.

Pozor, tajniki S. D. Z. [Po sklepu zadnje konvencije SDZ bo vsak tajnik krajevnega društva prejemal glasilo Zveze "Clevelandsko Ameriko". Glasilo bo plačano iz upravnega sklada Zveze. Tajnikova dolžnost je, da pridno zasleduje poročila vrh. tajnika in drugih uradnikov ter poroča na seji društva. V slučaju, da se tajnik preseli, mora to sporočiti na vrh. urad Zveze, in upravnishvo lista ne bo prej spreminilo naslova, dokler vrh. urad ne naznani. F. Hudovernik, tajnik.

Duhoven je guverner. Tallahassee, Florida, 2. jan. Tu je bil včeraj zaprišen za guvernerja države Floride Rev. Sidney Catts, baptistovski duhoven, ki je prišel v Florido pred 4. leti iz Alabame. V inavguracijskem govoru se je izjavil, da bo deloval na to, da se vsa država posuši in da bodo vse farne šole prišle pod policijsko nadzorstvo, ravno tako moški in ženski samostani.

Ofenziva nemške armade v Galiciji.

Nemci so skušali pričeti z ofenzivo v Galiciji, toda so jih Rusi ustavili. Nemci še vedno napredujejo v Rumuniji. Pogajanja za mir trajajo naprej, a miru letošnje leto še ne bo

General Haig je maršal.

London, 2. jan. Vrhovni poveljnik angleških čet v Franciji in Belgiji, general Douglas Haig je bil imenovan maršalom. Splošno se sodi, da je general Haig jako zmogel poveljnik, toda od doma ni dobival dovolj pomoči za uspešno ofenzivo.

Boji na Rumunskem.

Iz Berolina se poroča, da so Petrograda se potjuje, da so Nemci ponovno napredovali v Rumuniji. Na moldavski fronti so Nemci zavzeli več hribov in dvoje mest. V Zabala dolini. Jako močni protinapadi Rumuncev in Rusov so bili popolnoma odbiti. Vendar, kot se poroča iz Petrograda, Nemci niso mogli zadnji teden toliko nadaljevati, da bi približali svojo artilerijo močnim ruskim postojankam ob rusko-rumunski meji. Nemci napredujejo vztrajno, toda jako počasi in z mnogimi žrtvami. Kot se poroča iz Petrograda, hočejo Nemci na vsak način urediti v Besarabijo, in se pri tem ne zmenijo za žrtve, ker pričakujejo od tega velikanski moralni uspeh.

Ofenziva Nemcev v Galiciji.

Petrograd, 2. jan. Okoli tretje ure popoldne v nedeljo so Nemci koncentrirali silovit artilerijski ogenj na naše strelne jarkove pri Kumboven, južno od Pinska, in okoli 6. ure zvečer je infanterija poskusila z napredovanjem. Toda nemški napad je bil dvakrat odbit od naših strojnih pušk. Pri tretjem napadu pa se je Nemcem skoro posrečilo zasedati naše strelne jarkove, nakar je napadla naša infanterija in vngla Nemce popolnoma nazaj. Tudi vsi poskusi Nemcev, da bi južno od Pinska napredovali, so bili krvavo odbiti. Južno od Brody, v Galiciji so Nemci petkrat napadli naše pozicije. Nemci so rabili topovske kroglice s strupenimi plini in razne vojne zvišaje, toda vsi napadi so bili tudi tukaj odbiti.

Rusko poročilo glede Rumunije.

Petrograd, 2. jan. Napadi Nemcev v Rumuniji se nadaljuje z nevtrdnostjo silo, in ruske ter rumunske čete so bile prisiljene, da se nadalje umaknejo. Sovražnik je posebno močno napadel rumunske pozicije na severni fronti in južno od reke Kasino. Rumunci so obdržali vse svoje pozicije. V okolici mesta Fokshamy in dalje južno od tega kraja, so naše čete zavzele nove pozicije, ne da bi jih sovražnik nadlegoval. V Dobrudži je sovražnik, močan 23 bataljonov skušal napasti naš centum, toda je bil odbit. Nemci so se vrnili k napadu, nakar so se naše čete umaknile na drugo obrambeno črto.

Novo leto na zavezniški fronti.

Na francoski fronti, 1. jan. 1917. Prihod leta 1917 se je praznoval na francoski fronti kot konec silnega boja v Evropi. Pri vseh angleških kot francoskih vojakih vlada trdo prepričanje, da letošnje leto prinese odločitev. Toda mnenje vojakov, kakšen mir bo nastal, je razdeljeno. Nekaj vojakov veruje, da se bo Nemčija sama podala, ker ne bo mogla več prenašati svojega bremena, drugi del pa je prepričan, da bodo zavezniški letos izvojevali izvanredne zmage in prisilili Nemčijo k absolutnemu miru. Za novo leto so angleški toptičarji poslali dober pozdrav nemški posadki v okolici Cambra, kamor so tri ure ob no-

vem letu streljali na nemške strelne jarkove, jih uničili, nakar je angleška infanterija zasedla te kraje. 600 Nemcev je bilo ujetih v tej okolici.

Zanimivo pismo iz ruskega ujetništva.

Novočerkassk, Rusija, 28. nov. Naš rojak Blaž Proj, na 965 Adison Rd. je dobil sledeče pismo od svojega brata, ki se nahaja v ruskem ujetništvu kot avstrijski vojni ujetnik. Dragi brat: — Pisal sem ti že večkrat pa ne dobim nobenega odgovora. Prosim te, piši mi, ali si zdrav in kako se kaj imaš. Jaz sem ves čas zdrav. Bil sem sicer štirinajst dni v bolnišnici, pa sem bil le malo bolan. V bolnišnici je tujak dobro, naj bo ujetnik ali pa ruski vojak, vse enako je. Domači ruski vojaki dobijo isto postrežbo, kot mi Slovani. Jaz ostanem še na tem mestu, me ne bodo prevažali. Lansko leto in sedaj mi je tako dobro, da mi se doma ni bilo tako, čeravno sem jaz doma dobro živel in mislim, da tudi letos ne bo slabše. Od žene ne dobim nobenega pisma. Pišji, da sem še vedno zdrav. Pošlji mi knjigo "Slovenija vstani," imam lep čas zvečer čitati. Časopis "Clevelandska Amerika" pa še vedno redno dobivam, le malokatera številka se zgubi. Pozdrav od tvojega brata Ljudeka Proja.

Francoska križarka torpedirana

Pariz, 2. jan. Francoska oklopna križarka Gaulois je bila 27. dec. v Sredozemskem morju torpedirana in je pol ure po-

zneje se potopila. Le štirje so našli pri tem svojo smrt. Gaulois je bila ena izmed boljših francoskih križark in je nosila posadko 635 mož.

Boji okoli Monastirja.

Pariz, 2. jan. Teden pred novim letom se ni pripetilo ničesar novega na francosko-srbski fronti. Laške čete so pri jezuru Presba odbile bulgarski napad. Mesto Mešista, v okolici jezera Ohrida, je bilo zavzeto od Avstrijcev, toda Srbi so avstrijske posadke nemudoma pognali iz mesta. Angleška armada je zasedla nekaj bulgarskih strelnih jarkov ob Demir-Hissar železnici.

Angleška deklica odlikovana od Srbov.

London, 2. jan. Angležinja Flora Sandes, ki služi v angleški armadi pri Srbih kot narednik, je bila te dni silovito ranjena. Ko je ležala v bolnišnici v Solunu, je prišel k njej srbski prestolonaslednik Aleksander, ki je pripel junaški deklici na prsa častno svetinjo za hrabrost. Angleško dekle je bilo ranjeno, ko je pomagala Srbom čistiti strelne jarkove od Bulgarov. Odlikovala se je z nenavadnim junaštvom in je celo dajala najlepši vzgled francoskim in angleškim vojakom, ki se skupno borijo s Srbi. Dekle je staro šele 22 let, je izvirna redna tepeta, in boj za slobodo jo je toliko navdušil, da se je vpisala med vojake, kjer je hitreje napredovala kot možiki. Miss Sandes je močne rasti in izurjena v borbi.

Poziv cenjenim naročnikom.

Preteklo leto 1916 je bilo prvo leto našega napredka, ko smo povečali list iz dvotednika v tri-tednik. V svojem pričakovanju, da se število naročnikov poveča, v Clevelandu kot drugod, se nismo motili. Nad 800 novih naročnikov je pristopilo k listu samo lanskega leta. Ni je skoro slovenske hiše v Clevelandu, kamor ne bi zahajala "Clevelandska Amerika". Zavedni ljudje vedo, da potrebujejo v tako veliki naselbini podučnega, neustrašenega lista, ki ni samo tukaj, da prinaša novice, ampak tudi nasvete in poduk. In v tem oziru je uradništvo vse storilo, kar je bilo v moči in zmožnosti. Tekom lanskega leta smo bili prisiljeni zvišati naročnino listu radi nezastlišane draginje papirja in drugih tiskarskih potrebščin. Tudi v tem so se naročniki odzvali in nas vseskozi podpirali. Slovenski časopis nima bogatih dohodkov in je treba trdega dela in žrtve, da se shaja. To velja posebno za časopise, ki niso navezani na druge trgovske opravke, kakor n. pr. na pošiljanje denarja, kjer se zaslužijo ogromne svote denarja. Časopisom nadalje groze tudi zvišani poštni izdatki in drugo. List je odvisen od naročnikov v dvojnem oziru: Prvič da točno plačujejo naročnino, in drugič da naročniki kupujejo pri trgovcih, ki oglašujejo v listu. V Clevelandu je na stotine slovenskih trgovin, katerih naj se rojaki poslužujejo. Večina teh trgovcev nam je vselej drage volje pomagala z oglasi in tiškovinami, je po tudi mnogo drugih trgovin v sredini slovenske naselbine Clevelanda, kjer imajo slovenske uslužbenke in delajo skoro izključno tr-

govino s Slovenci. Te trgovine so lastnina drugorodcev. Dolžnost takih trgovin je, če delajo posle in kupujejo s Slovenci, da oglašujejo v slovenskem listu. S tem dajete listu največjo moralno pomoč. Trgovine pa, ki živijo od Slovencev in ničesar ne žrtvujejo za Slovence, niso vredne, da bi jih Slovenci podpirali.

Uredništvo je pripravljeno tudi v bodočem letu posvetiti vse svoje moči napredku lista. Prosimo naše zmožnejše naročnike, da nas podpirajo z dopisi in članki. Kdor se zanima za napredek, bo gotovo naročnik "Clevelandske Amerike". Tako bomo povečali krog naših čitateljev in dajali podlago za splošni napredek in izobrazbo. Zato se priporočamo vsem dosedanjim naročnikom, da ostanejo zvesti in točno ponovijo svojo naročnino. Za vsi njih podpora v preteklem letu se jim zahvaljujemo. Naj bodo prepričani, da so podpirali dobro stvar. Naprej torej, da bo napredek še večji. Držite se lista, bodite iskreni Slovenci, zavedni in dostojni Amerikanci.

Uredništvo in upravništvo.

Milijonar morilec?

Philadelphia, Pa., 3. jan. Policija straži tukaj nekega milijonarja, o katerem se sumi, da je umoril čudovito krasno Miss Grace Roberts, ki je služila umotnikom za model. O Miss Roberts se govori, da je imela "nebeško lepo telo". Umor je zavil v globoko temo in policija ima na sumu več milijonarjev.

Delavci, ne podpirajte skebskih tiskaren. Naročajte vedno v unijskih tiskarnah.

Zaplenjeni uredniški spisi anarhističnega lista.

San Francisco, Cal., 2. jan. Uradniki iz urada zveznega pravništva v tem mestu so včeraj udrli v uredništvo anarhističnega lista "The Blast". Uradniki so zaplenili vsa imena naročnikov, vse knjige, vse dopise in vsa pisma sploh skupno z rokopisi uredništva. Zvezno pravništvo v tem mestu se bavi že dalj časa s preiskavo, kdo je zagnal bombo v San Francisco dne 22. julija, ko se je vršila po mestu "Pre-

paredness" parada, v prid povečanja armade. V sredi parade je tedaj vrgla neznana oseba bombo, ki je ubila 10 oseb na mestu in jih mnogo ranila. Odtedaj so se vršile razne preiskave, ki pa niso mogle ničesar dognati, dokler zvezni pravnik ni dobil namigleja, naj udere v uredništvo lokalnega anarhističnega lista, kjer bo dobil važne podatke. Kot se čuje, pridejo zanimiva razkritja na dan.

Turčija je preklicala pogodbe berolinskega kongresa.

Washington, 2. jan. Zavezniški se niso poslali svojega odgovora predsedniku Wilsonu glede njegovega poziva, naj se naredi mir v Evropi. Od tega odgovora zaveznikov so odvisni vsi nadaljni uspehi in vse upanje za mir. To je vsestransko mišljenje vseh državnih uradnikov in nevtalnih diplomatov v glavnem mestu. Če se zavezniki v tem odgovoru odločno ne izjavijo ali so za mir ali če morebiti celo odločno izjavijo, da so proti miru, tedaj na nadaljnih mirovnih prizadevanjih. Španska vlada se je izjavila, da se ne more pridružiti akciji predsednika Wilsona za mir. Toda ta korak španske vlade ne šteje dosti, ker le Zjedinjene države so upoštevane v Evropi, in sicer pri zavezniških kot pri centralnih oblasteh. Če se vse evropske nevtalne dežele združijo in prizadevajo za mir, ne morejo ničesar doseči, če Zjedinjene države ameriške ne pomagajo.

Amsterdam, 2. jan. Turška vlada je preklicala sklepe evropskih mirovnih kongresov, ki so se vršili leta 1865 v Parizu in leta 1878 v Berlinu. Objednem je turška vlada izjavila, da je popolnoma enakopravna vsaki drugi evropski oblasti, in ima pravico o svoji usodi sama odločevati ne da bi se katera druga oblast vmešavala v turške zadeve. Ta izjava turške vlade je silne važnosti glede mirovnega prizadevanja. Dosedaj je bila navada, da so vse evropske oblasti več ali manj odločevale o usodi Turčije, in le škodoželjnost in nevedljivost med evropskimi državami je pomagala Turčiji, da je lahko še obstajala v Evropi.

Odsedaj naprej hoče biti Turčija popolnoma samostojna. Državnik v uradu nemškega zunanjega ministerstva, se je izjavil, da pomeni ta turška izjava toliko kot da se bo tudi Nemčija in Avstrija v kratkem izjavila, kakšne pogoje imajo za mir. Upoštevati se mo ra namreč, da se je na berolinskem kongresu odločila usoda treh balkanskih kraljevin in sicer Rumunske, Srbije in Crnogore. Berolinski kongres je tedaj priglasi, da je vsaka izmed teh držav svobodna in neodvisna. Nadalje se trdi, in sicer iz jako dobro poučenih virov, da bo tudi Avstrija, Bulgarija in Nemčija proglasila sklepe kongresa v Berlinu iz leta 1878 neveljavnim. Ker so se vlad zaveznikov izjavile, da nikakor niso voljne govoriti o miru, dokler se centralne oblasti ne izjavijo o njem, je tedaj gotovo, da bo Nemčija naznanila natančen mirovne pogoje. Pri berolinskem kongresu leta 1878 je bilo določeno, da se Dobrudža, ki je danes v posesti Nemcev, daruje Rumuniji. Srbija je dobila pri istem kongresu Niš in okolico, koder teče orijentska železnica, ki je neobhodno potrebna centralnim oblastem za razvoj. Tudi Crnagora je dobila z dotičnim kongresom večje koncesije. Nadalje se govori v berolinski pogodbi, da imajo glede usode Turčije skupno odločiti vse evropske velesile, nikakor pa ne posamezne države. In to je najbolj važna točka berolinske pogodbe. Sklepa se, da namerna Nemčija nov trik, s katerim se hoče sama okoristiti, in zanjeno po deliti Turkom za njih pomoč v sedanji vojni, večje pravice.

Predsednik Wilson odpokliče ameriško vojaštvo iz Meksike.

Washington, 3. jan. Predsednik Wilson namerava odpoklicati generala Pershinga in njegovo armado iz Meksike. Kdaj se to zgodi, ni znano nikomur družemu kot Wilsonu. Ameriška armada bo častno odpoklicana iz Meksike in sicer iz sledečih treh vzrokov: Da je ameriška ekspedicija izvršila svojo nalogo. Drugi, da ekspedicija v Meksiko velja \$14,000,000 na mesec in preti deficit v zvezni blagajni. Tretji, general Funston je sam nasvetoval, naj se ameriška armada odpokliče iz Meksike, ker je brez pomena, da se tam še nadalje mudi.

El Paso, Tex., 2. jan. Francisco Villa se nahaja v Concho, 60 milj južno od Chihuaha, proti kateremu mestu koraka s 5000 mož močno armado. Meksikanska vladna posadka v Chihuaha šteje le kakih 1500 mož in poveljnik bo skoro prisiljen, da se poda Villi. Pri Bu-

stillos je manjša četa Carranzistov prišla v dotiko z oddelkom Villovih banditov, nakar se je vnel hud boj, tekoma katerega je bil Villov poveljnik poražen. Villa je zgubil 60 vojakov, katere so Meksikanci ujeli in nemudoma postrelili. Toda kljub tej mali praski pa Villa na drugih krajih uspešno nadaljuje svojo pot.

Važni dogodki se bližajo v razmerju med Meksiko in Zjedinenimi državami. Carranza se absolutno brani potrditi dogovore, katere je naredila skupna meksikansko-ameriška komisija glede bodočega miru med obema republikama. Carranza zahteva absolutno, da morajo Zjed. države najprej potegniti svoje čete iz Meksike, nakar bo Carranza nadalje obravnaval z Zjed. državami. Jako važna je tudi, ker je ameriška vlada, prepovedala ekspedicije v municije meksikanskim vladnim vojakom.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$3.00 Za Clev'd. po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posamezna številka - 5c

519 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO. TELEPHONE GUY, PRINCECON 188

EDWARD KALISH, Publisher LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 2. Wed. Jan. 3rd, 1917.

Ali je mir sedaj mogoč?

Kakšen upljiv ima nemško prizadevanje za mir na Ameriko, če se Nemcem posreči, da sedaj sklenejo mir, in sicer ob času, ko se je tudi predsednik Wilson oglašil k mirovni besedi?

Ali bo to koristno za ameriški narod, ali nam bo škodovalo v našem narodnem in političnem življenju?

O tem vprašanju je govoril profesor Franklin H. Giddings iz Columbia univerze. Profesor Giddings je najboljši ameriški zgodovinar civilizacije in ena prvih socijologičnih avtoritet.

"Združene države," je dejal profesor, kateremu se je poznalo, da govori iz globokega prepričanja po dolgem študiranju, "stojijo na podlagi demokracije, in vse kar spominja Ameriko na avtokracijo ali samoderžavo, nasilnost in trinoštvo je skrajno zastudeno ljudstvu. Toda če se pregermanski propagandisti v Ameriki posreči, da ustvari močan sentiment med Amerikanci in prid miru, tedaj se bo srednjemu Amerikancu zdelo, da trinoštvo trumira nad demokratizmom. Vse to bo uplivalo na naše javno življenje in na našo vladno."

"Mirovna propaganda v Ameriki bi bil krasen uspeh nemške diplomacije," je nadaljeval profesor Giddings. "Evropski narodi, katere je Nemčija napadla pred dvema letoma, ne bi smeli in ne bi mogli nikjer iskati svojih pravic, če se mirovna propaganda nadaljuje na podlagi nemške avtokracije. Vsi prvotni ideali, katere ima ameriška republika za podlago bi zginili, tudi nas bi prevzel militarizem in nemške ideje o disciplini in strogi pokorščini napram višjim. Nemška mirovna propaganda, podpirana od ameriške vlade, pahne demokracijo zavedno v brezno, iz katerega ni izhoda. Nemčija je začela pred dvema letoma in pol za vojno, da s silo orožja prisili svojo kulturo Evropi. Toda kljub vsem svojim metodam se Nemčiji ni posrečilo, da podjarmi one narode, katere je napadla, dasi je dobila nekaj ozemlja svojih nasprotnikov."

"In s tem ozemljem v svoji posesi je pričela Nemčija govoriti o miru, potem diplomacije, dasi Nemčija ne more trditi, da je sploh dobila kako zmago. Zmaga je le tedaj, kadar je sovražnik tako slab, da sploh ne more nadaljevati vojne in je na milost in nemilost prodan nasprotniku."

"In v očigled takih dejstev bi bila skrajna nespametnost od strani zaveznikov, da bi sedaj prenehali z vojno ali pa celo začeli z mirovnimi dogovori. To se nikakor ne more zgoditi poprej, dokler vsaj Nemčija ni vržena iz Belgije. Vojna se mora nadaljevati, in vesoljni svet ne more vrjeti nemški besedi, dokler Nemčija v resnici in v dejanju ne pokaže, da je pripravljena skleniti mir."

"Ako želi Nemčija mir na pravih podlagi in iskreno, tedaj mora najprvo izkazati, da dežele, katere je zasedla. Kajti Nemčija je sama napovedala vojno iz silne hudobije napram človeštvu. In če se mir sklene sedaj, ne da bi Nemčija izpraznila zasedenih pokrajin, tedaj je proč z ljudsko neodvisnostjo, tedaj ima Evropa kot Amerika pričakovati desetletja najhujšega vojaškega terorizma in tiranstva. Mir danes imela demokratična stran"

pomeni smrt vsakega malega naroda v Evropi.

"Demokratizem Evrope se bori z vsemi silami proti avtokratizmu, proti tiranstvu. Ali se bo Amerika izneverila svojemu demokratizmu in pospeševala nemško mirovno propagando s končnim uspehom, da bo tudi Amerika odgovorna za smrt in uničenje malih narodov? Ali ni vsakdo prepričan, da je bil ultimatum namenjen Nemčiji uničiti manjše evropske narode, da Nemčija lahko vladar vso Evropo in zatire vsakogar, ki ji nasprotuje?"

"Amerika se mora vzdrževati mirovne propagande, dokler ne zmaga pravica in resnica. Nemčija je želela vojno, Nemčija je pripravljala na vojno, Nemčija je prva napovedala vojno brez vzroka. In Nemčija mora za to trpeti, ker sicer ni nobene pravice več na svetu, in bo pest močnejšega davila vse slabe."

Mi se popolnoma strinjamo z besedami profesorja Giddings. To je uvidel tudi predsednik Wilson, ki se je izjavil, da se ne bo več pečal z mirovno propagando glede evropskega položaja.

Iz zgodovine predsedniških volitev.

Predsednik Wilson je dobil pri volitvah 6. novembra lanskega leta natančno 9,116,296 glasov. Tako ogromnega števila glasov ni dobil še noben predsedniški kandidat v zgodovini ameriške republike. Leta 1908 je dobil predsednik Taft 7,632,676 glasov. Toda na te številke iz leta 1908 se ne moremo ozirati. Kajti odtodaj je Amerika dobila več milijonov novih glasov, in nekaj milijonov žensk je dobilo pravico, da volijo predsednika. Ženski glasovi silno uplivajo pri vseh volitvah. Pri zadnjih predsedniških volitvah leta 1912 so imele ženske le v šestih državah volilno pravico. Pri lanskih volitvah pa so ženske glasovale v dvanajstih državah.

V državi New York je bilo oddanih za Wilsona in za Hughesa skupno 1,632,390 glasov, v državi Illinois, ki ima par milijonov manj prebivalcev, toda kjer ženske volijo, pa sta dobila Hughes in Wilson 2,102,396 glasov. Pred štirimi leti je bilo v državi New York oddanih za Roosevelta, Tafta in Wilsona skupnih 1,500,924 glasov, v Illinoisu pa 1,045,139. V New Yorku se je število volivcev tekom štirih let povišalo le za 131,466, toda v Illinoisu pa za 1,057,258, ker so lansko leto ženske volile, leta 1912 pa ne. Država Illinois je skoro podvojila svoje glasove, dočim je pri rastek v državi New York znaten.

Predsednik Wilson je pri lanskih volitvah dobil manjšo večino nad svojimi nasprotniki kakor pa Taft ali Roosevelt pred štirimi leti, toda predsednik Wilson je dobil najvišje število glasov, kar jih je imel kdaj še kak demokratičen kandidat. Grover Cleveland leta 1892, ko je bilo jako ugodno demokratično leto, je dobil končno 390,000 glasov večine. Noben drug kandidat kake stranke ni dobil tolikšne večine primeri z glasovi kot Wilson, razven Grant leta 1872, ko je imela demokratična stran

jako nezmogljivega kandidata.

Najbolj značilne pa so bile lanske predsedniške volitve raditega, ker so se socijalistični glasovi silno zmanjšali. Nihče ni tega pričakoval. Socijalistična stranka je v svojem časopisju celo leto pred volitvami trdila, da bo dobila pri predsedniških volitvah najmanj 2,000,000 glasov. In tega prepričanja je bilo tudi naše uredništvo. Leta 1912 je dobil socijalistični predsedniški kandidat 901,873 glasov, toda leta 1916 pa samo 750,000 glasov. Pri vseh zadnjih predsedniških volitvah so socijalistični glasovi stalno narasli. Nihče ni pričakoval, da bi glasovi sedaj padli, nasprotno, splošno se je pričakovalo, da bodo napredovali. Razni statistiki, ki se bavijo s tem, podajajo sledeče vzroke za padanje socijalističnih glasov: Može, ki so goreči pristaši Karla Marxa iz prepričanja in znanosti, ne bodo nikdar drugače volili kot socijalistično. Toda socijalizem bo težko vse volivce spreobrnil v apostolne socijalizma. Polagoma, silno polagoma narasla ideja, se udomačuje pri ljudeh, toda raste. Tako je bilo tudi v Ameriki. Toda lansko leto je stranka zgubila 150,000 glasov. Teh 150,000 volivcev, ki so pred štirimi leti glasovali socijalistično, je najbrž mislilo, da morejo izvajati reforme tudi če druge, ne samo v socijalistični stranki, zato so glasovali za drugo stranko. In politični statistikarji pravijo, da se starih strankam še dolgo ni treba ničesar bati, če bo socijalistična stranka tako nazadovala.

Mi pa menimo drugače. Nekaj socijalističnih kongresmanov, recimo kakih 100, bi povzročilo velikansko rabuko v gospodarskem in političnem življenju Amerike. In dokler nimamo teh zastopnikov v kongresu, stranka seveda ne more pokazati koliko je zmogljiva. Resnica je pa tudi, dokler volivcev ni, ki bi za njo glasovali, tudi izvoljencev ne bo. Zato je pa resno želeli, da se stranka bolje organizira in pokaže večje uspehe.

Kako se ognemo pljučnice

Povprečni ljudje, ki vemo le v glavnih točkah to, kar vedo strokovnjaki natanko, postajamo na zimo precej sumljivi na razne bacile, kateri preže na naše zdravje. Kadar pritisne mraz, pridejo tudi stari neprijatelji: prehlad, kašelj, influenza, bronhitis, hripa in pljučnica. Kot vemo, se začne vse te bolezni s tem, da nas napadejo različni bacili.

Toda počasi, prijatelj. Zdravnik ne spravi vseh naštetih bolezni v jedno malho ampak obstane že pri prehladih. "Pojdimo po vrsti," nam pravi, pred vsem se ne sme pripisovati vse bacile, ker ti nas v resnici napadajo dostikrat, ne da bi nam kaj škodili. Postavim gotove vrste pneumococijev — to so tisti, katerih se nam je najbolj bati — so vedno v slini nekaterih ljudi, ne da bi kaj škodovali. Bacile tuberkuloze — kot kažejo avtopsije — ima vsak človek. Zato pa počasi dalje, da se razumemo v vsem.

Vi mogoče dihaate zdaj bacile prehlada, ne da bi se v resnici prehladili. V resnici so bacili prehlada prav povsod, ne da bi vselej povzročali škodo. Res je, da je veliko več bacilov v pocestnih karavah v urah drvenja, kot pa jih je postavim kje na planinah. Ni pa na drugi strani nikjer prostorčka, ki bi bil popolnoma brez bacilov: celo v sredi morja jih je nekaj. Kar se v splošnem razumevanju glede bacilov največkrat pozablja, je to, da so bacili dvojne vrste, dobri in škodljivi in da povsod stoje nasproti škodljivim dobri, kateri se vedno radi bore za zdravje človeškega telesa. Ti so torej zavezniki človeškega zdravlja — antitoksini, fagociti ali kateri drugi. Naj jih imenujemo tako ali take — gotovo je eno: Če jim damo priliko, da se takoj začno boriti proti nevarnim bacilom, da jih tudi uničijo, razven, pri najhujših napadih.

Torej dati se jim mora prilika, da se bore.

Da. To se pa doseže s tem, da se telo ohrani čisto znotraj in zunaj. Dajte telesu dovolj svežega zraka, dajte mu dovolj vaje. Vredite za svoje telo tako, da bo imelo dovolj dela in odpočitka, duševnega in telesnega. Kadar delate in karkoli delate, vedno počivajte,

četudi samo za trenutek tako, da bi bilo za trenutek vse telo mrtvo. Vi ne veste, kako spočije vaše telo, in ne mislite nič. To je potem pravi odpoitek.

Vse, kar je dobro za zdravje, pokrepa vaše telo. Jajte pravilno hrano in ne preveč, imejte dovolj spanja, dajte priložnost, da lahko diha — pravila za pravilno življenje so orodje proti boleznim.

Vzrok, da imamo po zimi več pljučnice kot poleti, je v tem, ker ne živimo po zimi tako pametno kot poleti. Po zimi si pred vsem odvajamo veliko svežega zraka. To je eden vzrok. Nadalje: nimamo tistega gibanja kot poleti. Potem zopet izpostavljam naše telo enkrat v hud mraz, drugič v hudo vročino. Po zimi hodimo in se zapiramo v prostore, kjer je veliko ljudi in kjer je pravo gnezdo vseh bolezni. Poleti smo živeli največ na prostem zraku, smo veliko hodili in smo imeli pri naših stanovanjih vedno okna odprta. V zimskem času je pa vse drugače. In za to izpremembo plačamo mi s svojim zdravjem. Ne giblamo se veliko v svežem zraku, jemo pa najbrž več kot poleti. Delamo mogoče bolj trdo, a nimamo tiste vaje, ki so nam jo dajali letni izpremembe. Če stejemo ves čas štirinadvajset ur, nismo mogoče niti jedno uro zunaj. Ves ostali čas smo v trdnjo zaprtih hišah, po tovarnah ali cestnih železnicah ali v gledališčih premikajočih slik, kjer je zrak kar nabasan s kalni raznih bolezni. V času torej, ko je odpora našega telesa dosti manjša v sled izpremenjenega življenja, živimo večinoma v prostorih, ki so kot nalašč za razne bolezni. Ali se moremo kaj čuditi, če se ne morejo dobrotniki našega zdravlja tako boriti za nas, kot so se poleti, ko je bilo vse bolj ugodno? Kdo je torej vzrok? Ali zima ali bacili? Mi sami, ker vemo, da to ni prav pa vsejedno ne izprememimo. Podobni smo človeku, kateremu škodi pijača ali kadenje, pa vsejedno pije in kad. Mi nočemo — to nas pokopuje. Kar hočemo, to dosežemo, kar nočemo, seveda ne pride samo. Če bi mi hoteli pripraviti naše telo, prevrediti malo naše življenje, pa bi bilo vse dobro.

Danes živimo v času, ko preha-jo zdravništvo na tisto polje, kjer bi imelo biti že zdavnaj, na polje preventive, ali po naše: preprečenja. Bolezen ne pride na naglo, ampak polagoma trka in trka na človeško telo. Kaj malega je treba, da jo preprečimo. Če se pa enkrat naseli v nas, nas čaka boj na življenje in smrt. Preventiva je naj-večje važnosti pri vseh napadih prehlada, hripa ali pljučnice. kajti

zdravniška znanost ve danes veliko bolje, kako se jih ogniti kakor pa, kako jih preganjati, kadar so se razvile.

"V resnici ne moremo in ne znamo zdraviti niti navadnega prehlada," pravi dr. Eugene L. Fisk, ki deluje v zavodu za podaljšanje človeškega življenja. "Mi lahko storimo, da se bolnik boljše počuti, mi pripomoremo, da ne nastanejo komplikacije, mi lahko skrajšamo prehlad, ne moremo pa ga ustaviti ali preprečiti, da bi se ne razvijal od kraja do konca. K večjemu navaden mraz trdi, da prežene prehlad s temi ali drugimi zdravili v enem ali dveh dneh. Tudi ni res, da se zamore koga narediti nedostopnega za prehlad. Do danes ne poznamo nobenega takega serumca. Da je nalezljiva bolezen, to ve znanost dobro; ve tudi vsak človek, ki je kdaj opazil, kako se širi prehlad, kadar pride pod streho. Navaden prehlad je namreč jako težavno študirati. Prehlada ne povzroča jedna vrsta bacilov, ampak več vrst, pa se zato težavno določi, katera je najbolj odgovorna.

Kaj je torej zdaj najbolje proti prehladu? Ali se vdamo in pravimo: kar bo pa bo, ali pa storimo korak previdnosti v našo obrambo s tem, da se utrdimo? Nekateri ljudje so prav posebno občutljivi in dostopni za prehlade, hripa in pljučnico. Take osebe naj se dajo preiskati od dobrega zdravnika, ker imajo večkrat majhne zunanje vzroke, ki povzročajo vse. Včasih je kaj v nosu, kar ovira prosto dihanje, zopet drugi imajo slabo zobovje ali vrat ali kaj podobnega. Če so torej vzroki zunanji, jih je treba odpraviti, pa se izboljša stanje. In če ni nobenih zunanjih vzrokov, pride način življenja. Človek ne živi sanitarno, ne tako, kot bi moral."

Prvi korak proti prehladom je, da se diha toliko čistega zraka kot se more. Preprihove se ne bojte, razven če vas mrzi v njih. Priliko je treba dati tudi koži, da pomaga pri utrditvi. In najslabše je za celo telo in za kožo, če živi človek v pregretyh prostorih. Ohladi se tudi tako, kot je zdravo. Obleke, ki se primejo telesa, zavrz. Saj si vsejedno lahko dobro oblečen tudi če nimas še jedne kože po vrhu svoje. Varuj se prevelike utrujenosti in ne basaj si želonca. Kdor je podvržen prehladom, naj ne kadi dosti in tudi ne pije alkoholičnih pijač, ker to mu vse slabi telo. Človek dobi iz prehlada samo tedaj pljučnico, če ni telo dovolj močno, da bi se upiralo.

Če ima človek že prehlad, kaj naj naredi proti prehladu? Pred

Dalje na tretji strani.

Za \$10 v gotovini

vam mi preskrbimo 40 akrov najboljša zemlje v državi Wisconsin, s popelnoma novo hišo, in poleg tega ena krava, dva prašiča in 12 kokošij.

North American Land & Timber Co.

334 So. Canal St., Chicago, Ill.

Pridite osebno, ogledajte si našo letošno pienico in druge pridelke. Naš zastopnik se nahaja v mestu do 10. jan

ISČE SE PRODAJALCE.

M. PIKLOR

Gillsy Hotel

Cleveland, Ohio

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNOST! Varnostni bondi za društvene uredalke po 25c od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojasnila in naveti zastoj.

AUGUST HAFFNER,

1203 Norwood Road

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod, zaloga pohištva, pečij in barv. Kočije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovincem za naklonjenost in podporo! Postrežba vedno točna in posna.

SODNIJSKO ODOBRENO

Navodilo, kako se postane ameriški državljan. Ustava, proglašenje svobode in postave ameriške republike.

AMERIŠKI DRŽAVLJAN
USTAVA IN POSTAVE

Cena 25c

TISKALNA IN ZALOŽILA
"CLEVELANDSKA AMERIKA"
6119 ST. CLAIR AVENUE,
CLEVELAND, OHIO

Dobi se edino pri

Clevelandska Amerika

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI. SL. UNJSKA TISKARNA.

6119 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO

Ivan Cankar:

Milan in Milena

Ljubezenska pravljica.

V samoti, med gorami in gozdovi, je živel otrok, Milan po imenu. Mladost njegova in njegov dom, oboje je bilo kakor čudežne, daljne sanje. Temni borovci so šumeli; zamolkla je bila njih pesem, težka, hrepeneča polna, kakor jetnika, ki poje, da bi ne slišal svoje bolesti. Vrtovi so puhteli proti nebu omamljiv, pohoten vonj; spajali so se vonji rože, lilije, tuberoze, rezede, vili so se do solnca in do zvezd, vzdihli po željive, nenasičene in nenasičene ljubezni. Sredi gozdov in vrtov je stal grad ves bel, kakor razgaljen.

Tam je živel Milan, ko so bile še zatrtje njegove oči in še niso razločevale podob in glasov življenja. Blodil je po prostori, tihih dvoranah in po dremotnih izbah in je bil na svetu čisto sam. Zato so bile njegove misli nemirne, žalostne, polne strahu; časih je zakril obraz in je zajokal — grozotna senca je šla mimo in je pogledala nanj z velikimi očmi.

Ljudje, ki jih je poznal po obrazu in glasu, so mu bili bolj tuji nego slike na stenah. Prišel je zjutraj star človek, ves sključen, v dolgo črno haljo odet; nagnil se je ter ga je poljubil na čelo. Milana je zazeblo. Ni vedel, kdo da je ta mirzli, mrki človek; rekel mu je oče. Nekoč je prišel do duri, ki so bile zaklenjene in je pogledal skozi šprajno. Oče je sedel v izbi, ki je bila prav tako gуста in neprijetna, kakor on sam. Knjiga do knjige, vse temne in težke, kakor da bi hranile neznane polnočne skrivnosti. Globoko sključen, star in sivi je bil oče zakopan med njimi, ves kakor tisti človek, o katerih pripovedujejo lepe in strašne zgodbe. Hudobni so, neusmiljeni, kakor od črnega

kamna; zato ker vse vedo in vse premorejo. Kakor da bi stali na visoki, visoki gori, nad vsem svetom ter gledali nanj s temnimi očmi in s temno mislijo... Milan je pobegnil.

Časih je ugledal na vrtu bele obličje, belejše od lilije in mesečine. Skril se je v senco in je strmel ves plah. S tihim korakom, tišjim od ranj je šla po beli stezi med gredami; njena tenka roka je časih narahlo pobožala rožo, kakor jo pobožala solnčen žarek. Glava je klonila pod težkimi, temnimi lasi i oči so gledale naravnost, v daljino, daljno daljavo, preko šumečih gozdov, preko neznane nega moja. Šla je, kakor gre bolelost skozi srce... To je tista kraljična. Njeno življenje je pesem iz davnih časov, polna čudežnih prilog, muk in trpljenja, hrepeneja in udanosti. Zdal se izprehaja po vrtovih zakletega grada, roke narahlo sklenjene v naročju, pogled uprt v daljino, daljno daljavo; zakaj vse, beli vitez in radost in ljubezen, vse je onkraj šumečih gozdov, onkraj neznane ga morja.

Nekoč je prišla k njemu zvečer. Tihno je odprla duri, stopila je k postelji z naglim korakom in ga je objela tako močno, da ga je zabolelo. Pritisnila je svoje ledeno lice ob vroče njegovo, nato se je vzdignila, vsa bela, tiha, kakor mesečina; ogledovala ga je dolgo s solznimi očmi, brez besede in je šla. Ko je zaprla duri, je vztrepetal kakor v groznici in je trepetal vso noč od strahu, od ne-poznane bolesti in sladkosti. Iz njenih oči mu je kanila v srce solza, ki se nikoli ne posuši.

Po dvoranah in izbah so v seke starodavne slike v mogočnih, temnih, bronastih okvirjih. Vse zatemnele, zamolkle so bi-

le tiste podobe, kakor žalosti in skrivnosti polni spomini iz davnih časov. Iz belih obrazov so nemo izpraševale velike, tihe oči; oblačila so bila težka in prazniška; izza žameta se je časih prikazala tenka bela roka. Milan je hodil počasi po mehkih preprogah, od dvorane do dvorane, s trepetajočim, pobožnim srcem, kakor da bi hodil po mračni cerkvi, med podobami svetnic in svetnikov, ki so trpeli strašno smrt zaradi vere in večnega življenja. Okamenelo trpljenje je bilo na ustnicah; ali na dnu oči je sijalo upanje, mirno, udano, kakor luč pred oltarjem. Odkod so bili ti ljudje, katere čase in katere kraje so oznanjali? Onkraj morja je njih dom, onkraj spominov, njih življenje; le kakor vzdih gre njih hrepeneje na vekomaj iz daljave v daljavo. Ko je šel Milan nekoč mimo visokega ogledala ter se ozrl, je stal ves plah. Tam je videl sliko, kakor so visele na steni; ličica ozka, čisto bela, oči globoke, zamisljene, v daljine vprašujoče; in ves obraz je razodeval veliko, samotno žalost.

"Kdo so oni, kdo sem jaz?" Imel je obilo knjig, ki jih je bral verno od začetka do konca, posebno tiste s podobami. Pripovedovale so o neznanih ljudeh, o daljnih krajih in davnih časih. Čudežne zgodbe o življenju, ki je onkraj zvezd. Vse je tam dosegljivo, vse je verjetno. Kaj je bajka, kaj pravljica? Vsa resnica je edinole v pravljici in v bajki. Tam govoré ljudje, kakor govori samo srce; brez greha, brez zle misli in hinavščine. Tam je junastvo, ki gleda smrti v obraz in se ji smeje; tam je nedolžnost, ki strmi pohujšanju v lice in ga ne razume. Tam so silna, bučna mesta, se ceste, so palače — človek hodi, kam bi pogledal? Tam je solnce vse višje, tam sije nebo vse jasnejše. V gostih, pisanah gručah hodijo ljudje, čudno so obblečeni, tuji so obrzi. To so ljudje, ki žive, svoje neznano življenje na zvezdah, na luni. Ti ljudje ljubijo, sama ljubezen je njih beseda, zaradi lju-

bezni žive in trpe in umirajo. Kaj je ljubezen?

Milan je bral in mislil in tako mu je bilo kakor otroku, ki gleda v noč in sluti strah in ga ne vidi. Kaj je ljubezen, kje je? Bral je, da sta se poljubila Dioniz in Jacinta in da sta se razjokala zaradi same ljubezni. Za roke sta se držala, v oči sta si pogledala in sta se razjokala. Čemu sta se razjokala?... Zdelo se mu je, da šumi in buči iz daljave, kakor burja iznad črnih gozdov; in zdelo se mu je, da diši opojno in omamljivo, kakor iz vrta od rož in rezed, od tuberoz in lilij; in zdelo se mu je, da je vse kakor podoba na steni, tista podoba, ozkolična, v davnine zamisljena, tista podoba, ki gleda z globokimi, zamaknjenimi očmi v neskončnost; in tudi se mu je zdelo, da vse to nič drugega ni, nego strašotne ponočne sence; in oče, temni čarovnik in tista samotna, lepa bela ženska, ki se izprehaja po vrtu.

Zadaj onkraj zida, je vse drugo življenje. Ni podnevnih solz, ni ponočnega vzdihovanja, ne hrepeneja, ki gre, gre, gre in ne ve kam. Zakaj onkraj vrta, onkraj zida je izpolnjeno hrepeneje; in temu se pravi ljubezen.

Povejte mi, ve lilije, pohotno dišeče, nastežaj odprte, po poljubih koprneče, povejte mi, kaj je v mojem srcu, da je tako bolno? V sanjah, na podobah in v knjigah sem gledal vse tisto, kar zovejo življenje; duškoma je pilo moje srce in zdaj je še bolj žejno. Pravili in peli so mi o hrepeneju, o tisti otožnosti, ki strmi v daljavo; ali je hrepeneje tisti glas, ki me predrami ponoči, da planem od strahu?...

V lica je bil Milan zmirom bolj blede in ozek, oči je imel temno obrobljene; razjokal se je, ko sam ni vedel zakaj, smejal se je, ko ni vedel čemu. Oče mu je bil zaklenil knjižnico; in podobe belih, smehljajočih žensk je bil obrnil v steno. Kadar ga je mati pobožala po licu, je bil njen pogled ves žalosten in roka se ji je tresla.

(Dalje prihodnjic).

NE IGRAJTE SE Z ZDRAVJEM

Zdravje je več kot premoženje. Če se ne počutite dobro, ne stavljajte vašega zdravja v nevarnost z raznimi alkoholnimi grenčicami, ki samo oslabijo kri in paralizirajo krvne celice. Kri je dragoceni tok življenja. Kri se pretaka skozi žile in prinaša hrano vsaki celici telesa. Ob istem času odnaša nabirajoče se nečiste snovi in se bori proti bacilom, ki napadajo telo. Raditega se morate znebiti vsega, kar slabi krvne celice. Samo močne in živahne krvne celice so zmogljive pravilno delovati za rast telesa. Čisto naravno vino ne škoduje krvi, pač pa utrdi telesni sistem, živce, odpravi nervoznost in tako povzroči v telesu, da lahko opravi svoje življenske dolžnosti, pravi dr. Armand Gautier, član Francoskega Inštituta v listini, ki se je brala pred kratkim pred francosko akademijo. To je vzrok, zakaj bi morali uživati

Trinerjevo ameriško grenko vino.

To neprimerljivo zdravilo je narejeno iz zdravilnih zelišč, korenin in lubja, ki imajo veliko zdravilno vrednost in iz čisto naravnega rudečega vina. V njem ni nobenih kemikalij ali strupa. Pomaga prebavi, učvrsti živce. Je pomoč zoper

ZAPRTJE,

NAPETOST,

GLAVOBOL,

BRUHANJE,

NERVOZNOST,

SLABA KRI,

POMANJKANJE ENERGIJE,

SFLOŠNA SLABOST.

Ozdravi hitro in varno. Zavrnite slabe ponaredbe, ki samo kradejo vam denar. Naš namen je narediti zdravilo kolikor mogoče dobro, in cena je kljub silno zvišanim potrebščinam vsega, stara: \$1.00, po lekarnah.

Sedanje vreme prinaša s soboj razne goste kot revmatizem in nevralgijo. Ali se jim znate upirati? Najboljše je, če rabite Trinerjev liniment. To močno zdravilo je jako uporabno tudi pri otrplem vratu, napetju in razpoklinah. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60 centov.

Pri vseh boleznih, katere spremlja kašelj, zahtevajte Trinerjev pomirjevalec kašlja. 25 in 50c, po lekarnah. Po pošti 35 in 60 centov.

JOSEPH TRINER,

IZDELUJOČI KEMIST

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

The Grasselli Chemical Co.

Moderna tovarna
vsakovrstnih barv
in kemičnih izdelkov

CLEVELAND, OHIO